



ÖĞ-DER

ŞUURLU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

**ÖĞRETMEN YETİŞTİRME İSTİHDAM
ETME VE ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ
YETERLİKLERİNİ GELİŞTİRME
POLİTİKALARI VE UYGULAMALARI
RAPORU***

EKİM 2018

GİRİŞ

Millî eğitim camiamızın mevcut sorunları içerisinde en başta gelen ve oldukça önem arz eden problem, eğitimin nitelik yönüdür. Ülkemizin eğitilmiş insan gücü, geleceğimizin teminatıdır. Bu yönden millî eğitim politikalarının oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi boyutlarında görev ifa eden/edecek olan kadrolar çok önemlidir. Millî Eğitim Bakanlığında geçmişte nitelikli yönetici personel istihdamında, seçici ve özendirici bir yol izlenememesi, bugün birtakım problem ile karşı karşıya gelinmesine neden olmaktadır. Söz konusu bu çalışmada, Bakanlığın insan kaynakları politikaları boyutunda öğretmen yetiştirme, istihdam etme ve hizmet içi yoluyla mesleki yeterliklerini geliştirmeye ışık tutacak önerilerle sınırlandırılmıştır.

ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Bugün ülkemizde öğretmen yetiştirme politikasında bir belirsizlik söz konusudur. Bu belirsizliğin temelinde ise öğretmenlik mesleğini ifa edecek bireylerin hangi niteliklere sahip olması, nasıl bir eğitimden geçirilmesi, nasıl bir müfredat uygulayarak yetiştirilmesi gerektiği konusu yatmaktadır. Bu hususlar üzerinde kısa ve özlü bir anlatımla durulacak olur ise;

A-NASIL BİR ÖĞRETMEN YETİŞTİRMELİYİZ?

Öğretmenlik mesleğinin temsil ve tebliğ yönü vardır. Bu yönden bu görev ulvîdir. Bu ülkenin bir insanı/vatandaşı olarak öğretmen adayının milletin tüm değerlerine sahip, bu değerleri en iyi şekilde yaşamaya ve yaşatmaya adanmış, sorumluluğunu bilen, idealist birisi olması gerekmektedir. Eğitim politikaları belirlenirken öğretmen yetiştirme düzeni içerisinde bu husus üzerinde ağırlıklı olarak durulması gerekir. Bu yönden, çalışmamızda millî mutabakat içerisinde öğretmen tanımının yeniden yapılması önerilmektedir.

B-ÖĞRETMEN YETİŞTİRECEK MÜESSESELERİMİZ

Bugün çok değişik kaynaklardan ve değişik eğitim düzeylerinden yetişen bireylerin öğretmenlik mesleğini ifa ettikleri bilinmektedir. Geçmiş dönem uygulamaları ve siyasi mülahazalar neticesinde eğitim politikalarımızda belirsizliklerin yaşandığı da gerçek bir vakıadır. Şu an mesleğin içerisindekilerle ilgili bir irdeleme ve değerlendirme yapıldığında bunların öğrenim sürelerinde, mezuniyetlerinde ve istihdamlarında çok farklılıkların olduğu görülmektedir. Oysa bir ülkenin eğitilmiş yetişkin insan kaynağını oluşturan kitlelerin yetiştirilmesi asla tesadüfe bırakılmamalıdır.

Bu konuda ortaya çıkan önerilerimiz:

- 1- Yöneten/yönetmekte olan hükümetlerin eğitim ile Ülkeyi ilgili katılımcı, bilimsel gerçekçiliğe uygun, uygulanabilir, sürdürülebilir ve geliştirmeye açık politikalarının olması,
- 2- Bu politikaların her yıl eğitim alanının uzmanları ile birlikte izleme, irdeleme, değerlendirme ve geliştirmeye yönelik çalıştayların uygulamaya geçirilmesi ve bunun da süreklilik arz edecek bir statüye kavuşturulması,
- 3- Öğretmen adaylarının çok daha erken çağlarda/yaşlarda seçilip yetiştirilmesi, bu konuda ortaokul düzeyinde çocuklarımızın fitri yapıları ile eğilimleri bir değerlendirme kriteriyle süzgeçten geçirildikten sonra seçilmesi,
- 4- Bu öğrencilerimizin lise düzeyindeki eğitimlerinin ülkenin belirli merkezlerinde donanımlı okulların öğretmen liselerine dönüşümleri sağlanarak buralarda yapılması,
- 5- Öğretmen liselerinden mezun öğrencilerimizin mevcut üniversitelerin eğitim fakültelerine yönlendirilerek buralarda yetiştirilmesi (yüksek öğretmen okulları örneğinde olduğu gibi),
- 6- Açılması önerilen öğretmen liseleri ve öğretmen yetiştirecek fakültelerin personel durumları, araç gereç yeterlikleri ile uygulanacak öğretim programlarının amaca hizmet edecek nitelik ve nicelikte olması gerekir. Bu bağlamda, öğretmen yetiştirecek okulların öğretim elamanlarının mutlaka ama mutlaka mesleki yeterlikleri haiz personeller olması çok elzemdir. Öğrenim/ öğretim basamaklarının her birinde öğretmenlik mesleğinin kutsiyetini hissetmiş, uygulamalarına bunu yansıtmış, öğretmenlik genel ve özel alan

mesleği yeterlikleri ile öne çıkmış kişilerden belirlenmesi,

- 7- Öğretmenlik mesleğini ifa ve icra edecek kişilerin yetiştirme safhalarının her aşamasında öğretmenlik mesleğinin kutsiyetine yönelik öğretim programlarının ağırlıklı olması; içeriklerinde mesleğin etik, ahlaki ve vicdani boyutlarının öne çıkarılması,
- 8- Öğretmen adaylarının yetiştirilmesi sürecinde öğretmenlik mesleki yeterlik uygulamalarının bizzat yetkin hocaların nezaretlerinde yapılması; bu uygulamaya danışman hocaların, uygulama sınıfının rehber öğretmeni ve uygulama okulunun yöneticilerinin katılımı ile ortak değerlendirme yöntemlerinin konulması,
- 9- Bakanlığımızın Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü nezdindeki personelin bilfiil ihtisas üniversiteleri ve öğretmen yetiştiren okullarla sürekli irtibatlı ve iş birliği içerisinde olması, okullarımızın eğitim kalitesini artırmaya yönelik ar-ge çalışmalarının yapılması gerekir.

C- ÖĞRETMEN İSTİHDAMIMIZ NASIL OLMALIDIR

Araştırmalarda öğrencilerimizin yeterlikleri ile dünyamızın beklentilerinin örtüşmediği, devletin gençlerimizi eğitmek ve öğrenim hayatlarında önemsenme oranının çok düşük olduğu, ülkemiz gençlerinin “işsizlik, geleceksizlik ve yeteneksizlik” kaygılarının ise çok yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu sorunun çözümü için önerilerimiz;

- 1- Ülkemizin gerçekleriyle uyumlu, her hükümet ve her bakan değişikliğiyle değişmeyen, ulaşılabilir hedefleri olan, uzun vadeli ve geleceğimizi inşa edecek nesillerin yetiştirilmesine yönelik çağdaş eğitim anlayışları da dikkate alınarak

millî ve yerli bir eğitim politikasının değişmeyecek şekilde yerleşmesi,

2- Ülkelerin zenginlik kaynaklarının başında eğitilmiş, nitelikli insan gücü gelmektedir. Eğitim politikalarımız belirlenirken mutlaka nitelikli bir öğretmen yetiştirme düzenine geçilmesi için ne gerekiyor ise yapılması,

3- Ülkemizin tüm eğitim kurumlarında branşlar bazında güncellemelerin yapılması, hangi sayıda öğretmen gerektiğinin net bir şekilde belirlenmesi, ortaya çıkacak ihtiyaçlara göre gerekli planlamaların ciddi manada yapılması,

4- Herkurumiçingerekveyeterşartlara haiz öğretmen yetiştirme sisteminin oluşturulmasıyla sorunların istenilen düzeyde çözüme kavuşturulamadığı aşikârdır. Bu konuda mezun durumdaki öğretmen adaylarının istihdamlarında tüm branşlar bazında ülke genelinde/düzeyinde ihtiyaca göre dengeli ve düzenli bir yerleştirme sisteminin oluşturulması, geçici öğretmen sorununun çözülmesi; bunun imtiyazsız, tavizsiz ve hakkaniyet ölçülerinde uygulanması gerekir.

D-ÖĞRETMENLERİN MESLEK İÇERİSİNDE YETİŞTİRLMESİ

Öğretmenlerimiz, meslekle ilgili gerekli akademik bilgileri, mesleki ehliyet ve liyakatlerini mezun oldukları okullarından almış olarak mesleğe başlarlar. Ancak mesleklerini icra ederken kazandıkları teorik bilgilerinin zamanla uygulamalar esnasında bazen yetersiz kaldığını da hissederler. İşte o zaman, meslekle ilgili hem teorik hem de uygulamaya yönelik yeni yaklaşımları izleyerek mesleki donanımlarını güçlendirmeleri gerekir. Bugün bilinen gerçek şu ki eğitim tesadüfen icra edilen/edilecek olan bir mesele değildir. Her insan için deneyimin/tecrübenin çok elzem olduğu/gerektiği ancak yeterli olmadığı da bilinen bir gerçektir. Öğretmenlerimizin bugünkü durumuna bir ışık tutulacak olur ise,

Bu sorunun çözümü için önerilerimiz;

1- Mesleki deneyim ve olgunluk; alanla ilgili değişikliklerin ve gelişmelerin izlenmesi, kurumunda ve diğer kurumlarda çalışan ve başarısı duyulan, sezilen ve görülen yetkin meslektaşlarla iletişimin güçlendirilmesiyle kazanılır. Bu hususta mutlaka okullarımızın "Öğrenen Okul" durumu ve konumuna gelmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve uygulamaya konulması,

2- Öğretmenlerimizin okullarımızda gerçekleştirilen zümre öğretmenler kurulu toplantılarına gereken ilgi ve alakayı göstermeleri, katılımlarıyla benzer toplantıların sıklıkla yapılmasının yararına inanmaları, mümkün oldukça da başka okullardaki zümre toplantılarını izlemelerinin sağlanması,

3- Öğretmenlerimiz için okullarında, ilçelerinde ve illerinde uygun zaman ve mekânlar ayarlanarak "meslekî deneyim paylaşım günleri" düzenlenmesi,

4- Öğretmenlerimizin öğretim yılı başında yaptıkları seminer çalışmalarının, derslerin programlarının ve kılavuz kitaplarının incelenmesi; derslerin özelliklerine göre yıl içerisinde uygulanacak deneyleri, projeleri, performans görevlerini, araştırma ve inceleme konularını, kullanacağı ölçekleri/ölçme araçlarını, değerlendirme stillerini belirleyeceği bir süreç olarak değerlendireceği faaliyetleri olarak uygulanması,

5- Öğretmenlerimizin öğretim yılının sonundaki seminer çalışmalarının, derslerin ve programlarının, sınıf ve okul başarılarının değerlendirilmesi; öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması, mezun öğrencilerin çırak usta ilişkisi ile yetiştirilmesi, aday öğretmenlerle ilgili öğretmen kılavuzları hazırlanması ve bu konuda rehberliklerin yapılması şeklinde uygulanması,



ÖĞ-DER ŞUURLU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

6- Uzaktan eğitim kanallarıyla alanında deneyimli uzman kişiler tarafından öğretmenlerimize yönelik olarak öğretim stratejileri, öğrencilerde kişilik gelişimi ve karakter eğitimi; eğitim, öğretim, öğrenme, sınıf yönetimi alanındaki kuram ve uygulamalar ve benzeri konuları içeren programların hazırlatılıp uygulamaya konulması,

7- Eğitim sistemimiz içerisindeki her tür ve kademedeki eğitim çalışanlarımızın mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini en üst düzeyde geliştirilmesi için mutlaka “MİLLÎ EĞİTİM AKADEMİSİ”nin her yönden donanımlı olarak (bina, fiziki yeterlik, personel bakımından tam olarak donatılmış) bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğini çok önemseyeceğimizi belirtmek istiyoruz.

* 11-12 Şubat 2017 tarihinde Ravza Oteli -Kızılcahamam’da ÖĞ-DER yönetici ve MEB yetkilileri ile yapılan çalıştaydan derlenmiştir.



ÖĞ-DER

ŞUURLU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

Ziyabey Cd. 1420. Sk. No: 2/1 Balgat / ANKARA
Tel : 0312 286 18 83 • Fax: 0312 287 61 80
www.ogder.org • e-posta: info@ogder.org